

ርኅሐ

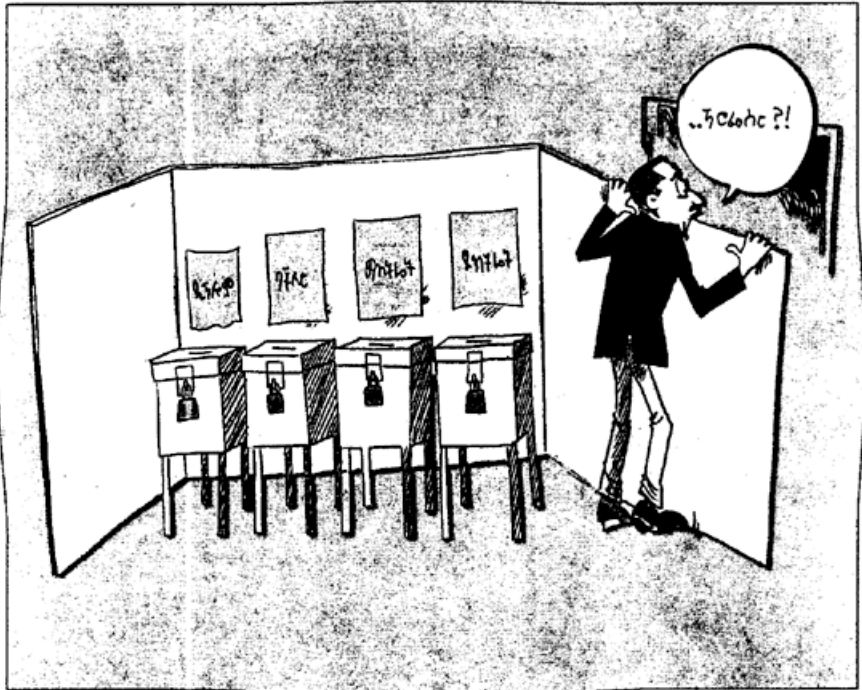
የዲሞክራሲያዊ ምርጫ ጥያቄ መልስ ያግኝ !

በኢትዮጵያ የመጀመሪያው ፓርላማ በ1923 ዓ.ም ከተጻፀመ ጊዜ ጀምሮ በርካታ ምርጫዎች ተደርገዋል። ከዚህ በመነሳት የሕዝብን ተሳትፎና ውክልና በፖለቲካ ሥርዓቱ ውስጥ ለማስፈን የሚደረገው ጥረት በ.ያንስ 75 ዓመታትን አስቆጥሯል ማለት ይቻላል። ነገር ግን በ75 ዓመታት የምርጫ ሂደት ውስጥ በሕዝብ ፍላጎት ተመርጦ ሕዝቡን በትክክል በመወከል ወደ ሥልጣን የመጣ መንግሥት የለም። የሌሎች አገሮች በተለይም የምዕራባውያን የምርጫ ታሪክ እንደሚያስረዳው፣ የምርጫ ዋና ዓላማ የሕዝብን ፍላጎት መሠረት በማድረግ ሕዝብን የሚወክል መንግሥትና ሥርዓት መመሥረት ነው። የምርጫ ዓላማ ይህ ከሆነ በአገራችን የተደረጉ ምርጫዎች አንዴት ሕዝብን በትክክል የሚወክል መንግሥት መመሥረት ተሳናቸው የሚለውን ጥያቄ አንድናገሃ ይጋዘናል።

በ1922 ዓ.ም ከተደረገው የፓርላማ ምርጫ ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ የአገራችን ምርጫዎች ዓላማቸውን የሳቱ ናቸው። የምርጫዎች ዋና ዓላማ ሕዝብን የሚወክል መንግሥት ማጽደቅ ማይሆን በሥልጣን ላይ ያለውን መንግሥት ማጠናከርና ዕድሜውን ማራዘም ነው። ይህን ለማለት የሚያስችሉ ብዙ ምክንያቶችና ማስረጃዎች አሉ። ለመጥቀስ የህል የምርጫውን ሂደትና አተገባበር ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው የሚወስነው በሥልጣን ላይ ያለው መንግሥት ነው። በምርጫ ቅስቀሳ ሂደቱም ብቸኛው ተዋናይ ሥልጣን የያዘው መንግሥት ነው። መንግሥት የሕዝቡን ስሜትና ፍላጎት በተጨማሪም የተደካካሪ (ተቃዋሚ) ፓርቲዎችን ዓላማና ፍላጎት ወደ ጎን በመተው ለራሱ በሚመቸውና ራሱን በሚጠቅም መንገድ ብቻ ሕዝቡን ለምርጫ ተሳትፎ ይቀሰቅሳል፤ በመጨረሻም አራሱ «ይመረጣል»።

እንደሚታወቀው በሀገራችን የምርጫ ታሪክ ለየት ያለና ጎሳ ብሎ የታየው የ1997ቱ ምርጫ ነበር። በተሳትፎና በትኩረት ረገድ ምርጫ 97 በኢትዮጵያ ይቅርና በአፍሪካ ደረጃ ተጠቃሽ ነው። ውጤቱ ግን እንደ ተሳትፎውና እንደ ቅስቀሳው ሳይሆን የተገለበጠ ነበር። ዓለፈው አሁኑ የተደረገው የማሪያ ምርጫና በአፍሪካ ደረጃ የሚደረገው አካባቢያዊ ምርጫ ደግሞ ወደፊት ተፈጥሮ የተባለውን የምርጫ ሥርዓት ብዙ ርምጃዎች ወደ ጎሳ የመለሰ ነው።

የዘንድርን ምርጫን ስንመዘነው በአገራችን የምርጫ ታሪክ ስሜት የማይሰጥ ምርጫ ነው። በምርጫ 97፣ የምርጫ ክርድ ነገሩን፣

ዲሞክራሲን ለአገራ ያለፍናል ብሎ በነቲስ ወጥቶ የተመዘገበው ሕዝብ በመንግሥት አምባገነናዊ ጣልቃ ገብነት የምርጫው ውጤት ለለውጥ በመመልከቱ ለምርጫ ከመመዘገብና ከመምረጥ እራሱን አገልግሏል።

የተቃዋሚ ፖለቲካ ፓርቲዎችን ተሳትፎ ስንመለከት ደግሞ ፓርቲዎቹ ካሉት ምርጫዎች እድገ አነስተኛ የሆነ ዕድል ተወዳዳሪ ነው ያቀረቡት። ለምርጫ ያደረጉት ቅስቀሳም እንዲሁ አናሳ ነው። የዕድል ተወዳዳሪዎችን በዛት ብንወስድ እንኳ ገዥው ፓርቲ (ኢህአዴግ) በመላው አገሪቱ ከ3 ሚሊዮን በላይ ዕድል ተወዳዳሪዎች ሲያቀርብ ተቃዋሚ ፓርቲዎች ደግሞ በአጠቃላይ ከ10 ሺህ የማይበልጡ ዕድል ተወዳዳሪዎችን አቅርበዋል። ይህ እጋዝ የሚያሳየው የምርጫው ውጤት ምርጫው ሳይካሄድ እንደሚታወቅ ነው። እዚህ ላይ ዋናው ጥያቄ በምርጫው በመሳተፍ ተቃዋሚ ፓርቲዎች የሚዳወቁት ሚና እና ተቃዋሚ ፓርቲዎች የሚያመጡት ለውጥ ምንድን ነው? የሚለው ነው። ምርጫ 97ን ሳይጨምር ተቃዋሚ የፖለቲካ ፓርቲዎች ዓላማቸውን ለሕዝብ ሳያሳውቁ ሕዝባዊ አደረጃጀት

ሳይመሠርቱ ይቆዩና በምርጫ ዋዜማ «ለርገኛ መጣ በርበሪ ቀንጥሎ» እይነት በመንግሥት አምባገነናዊ ተጥር የለው ምክንያት በመደርደር ራሳቸውን ከምርጫው ያገልጻሉ። አንዳንዶቹ ደግሞ «ለተሳትፎ ያህል ብቻ በምርጫው እንወዳደራለን» ይላሉ። የተቃዋሚ ፓርቲዎች ሁለት ነገሮችን ልብ ሊለፍ ሊያስተካክሉ ይገባል። አንደኛ በቂ ዝግጅት ካደረገና ሕዝባዊ፣ ድርጅታዊ መሠረት ከጣለ በኋላ ወደ ምርጫ መግባት ይኖርባቸዋል። በቂ ዝግጅት አድርገው ከገቡ በኋላ ምርጫ እንደ ማንኛውም የፖለቲካ ትግል ሂደት መሰናክል ስለሚጠበቅበት ሂደቱ የሚጠይቀውን መስዋዕትነት ለመክፈል ዝግጁ መሆን ይኖርባቸዋል። ሁለተኛ ደግሞ አንድ የፖለቲካ ፓርቲ ወደ ምርጫ የሚገባው በአገሪቱ ፖለቲካ አምንጋዊ ለውጥ ለማምጣት መሆንን መገንዘብ አለበት። በምርጫ የተሳትፎ ሠርተካኪት ስለሌለ ለተሳትፎ ተብሎ ወደ ምርጫ አይገባም። አሁን በገሀድ አንደሚታየው ለተሳትፎ የሚደረግ ምርጫ ጠቅሚታ የሚጠበቀው ገዥ ፓርቲ ምርጫውን ፍትሃዊና ዲሞክራሲያዊ ለማስመለስ የሚያደርገውን ሽር ጉድ ለማጽደቅ ብቻ ነው።

ገዢው ፓርቲ (ኢህአዴግ) በበኩሉ ራሱ ብቸኛና መሪ ተዋናይ የሆነበትን ምርጫ ከወዲሁ ፍትሃዊና ፍጹም ዲሞክራሲያዊ ነበር በማለት ራሱ በሚያስተዳድረው የመንግሥት ሚዲያ ማምገብና ማወደሱን ቢተው መልካም ነው። በምርጫ 97 ተቃዋሚ ፓርቲዎች ተጠናክረው ከፍተኛ ድምፅ ያገኙበት ምርጫ ሊፍትሃዊና ሊዲሞክራሲያዊ በአንጻር ደግሞ ኢህአዴግ ግዙፍ ተወዳዳሪ የሆነበት ምርጫ ደግሞ ፍትሃዊና ዲሞክራሲያዊ ነው እንደ ማለት ይቆጠራል።

ገዢው ፓርቲም ሆነ ተቃዋሚዎች መረዳት ያለባቸው ለአገራችን የሚበጀው ሕዝብን የሚወክል መንግሥት የማጽደቅ ሁኔታ ዓላማ ያለው ምርጫ ብቻ መሆኑን ነው። ኢህአዴግ ብቻውን እየሰጠ፣ ራሱን በራሱ እያወደለ፣ እያጠገጠ በአንጻር ተቃዋሚዎች ጻር ቶመው የሚያወጡበት ምርጫ ዲሞክራሲያዊ ሥርዓትን ለመመሥረት ምንም ፋይዳ የለውም። እንደዚያ ላለው ምርጫ ከፍተኛ መዋዕል ገዳይ ከግጥሞች ገንዘብን ነገር ለስደደው ድሃ ሕዝብ መደገሚያ ማድረግ ይቻላል።